

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorske ulice številka 15. — Z urednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Inzerati: Štetopna polit-vrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — Volja za Ljubljano v upravništvu: za celo leto 6 gld., za pol leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr., na mesec 60 kr., pošiljatev na dom velja mesečno 9 kr. več. Po pošti velja za celo leto 10 gl., za pol leta 5 gld., za četrt leta 3 gld. 50 kr. in za jeden mesec 85 kr.

Štev. 237.

V Ljubljani v soboto, 17. oktobra 1885.

Tečaj II.

Vroč bo!

Z današnjim dnevom prične se v državni zbornici adresna debata. Predmet, okolo katerega se bode sukala vsa razprava, sta adresna načrta. Jednega predložila je državnozborna večina, drugi reprezentuje nazore nasprotne manjšine. Soditi po vsebini in po obliki opozicijske adrese, bode huda vihra v državnem zboru, grmelo bode in treskalo, z jedno besedo: vroče bo!

Adresni načrt večine sestavlja je česki poslanec Otakar Zeithammer. Delo njegovo odlikuje se po svojem stvarnem državniskem slogu. Pre-mišljen je vsak stavek, sleherna besedica položena je na tehcnico, protivja, neizogibna v mnogojezični in od raznih strank razorani državi, kakor je na posled vender le cesarstvo naše, označena so sicer, a povsod s tako dostojnostjo, da se nad vnanjostjo ne more spodtikati tudi najhudomušnejši nasprot-nik. Tudi gledé vsebine je adresa večine zanimiva v trojnem oziru. Prvič zaradi tega, ker obširno odgovarja gospodarskemu programu sedanje vlade, strinjajoč se z nazori, kateri vodijo Taaffe-jevo gospodarsko politiko. Potem pa vsled tega, ker odločneje nego pred šestimi leti na-glaša načelo samouprave avstrijskih kraljestev in dežel, ter kategorično zahteva dejansko izvr-šitev narodne enakopravnosti.

Po vsem drugačen je adresni načrt, katerega je imenom državnozbornske manjšine sestavlja znojm-ski poslanec dr. Sturm. Prvo, kar nepristranskega opazovalca v oči bode pri tem spisu, neprimerna je gostobesednost njegova. Levičarji, kateri sicer tudi preje baš niso posnemali trapistov, postali so zadnji čas še bolj zgovorni ter natlačili so zgo-vornost svojo v spis, kateri ima biti v odgovor

prestolnemu govoru. Ako nas povprašujejo čestiti čitatelji „Ljublj. Lista“ o vsebini tega prečudnega operata, odrezati se bodedo morali s kratkim a pomenljivim citatom: „Načrt manjšine govori *De omnibus rebus et quibusdam aliis.*“ Naravno, da pretirana raztegnenost spisu le škodi. Ali naposled je ta nedostanost vender le vnanja, in da je jedro zdravo in gradivo srečno izbrano, sigurno se nihče ne bi oziral na to formalno pomanjkljivost. Toda levičarski načrt mora nemilo dirniti vsacega ob-jektivnega čitatelja, ker je po svojem ustroji skozi in skozi — polemichen. Čita se kakor prepirni spis pravniskega rabulista. Sedaj se zaletava v bivšo državnozbornsko večino, sedaj napada z neiz-branimi izrazi vladujočo sistemo in zopet protivi se Najvišjemu prestolnemu govoru ter očitno borbo napoveduje cesarski izjavi in njenim vodilnim načelom.

Ako abstrahiramo od uvoda, kojega diči običajno zatrjevanje lojalne udanosti, skoro da nismo našli v celem Sturmovem načrtu nobenega stavka, kateri ne bi bil polemichen po vsej svoji naravi. Uže v odstavku, govorečem o ponovljenji bankinega privilegija, se ost obrača proti českim terjatvam, naj se naša narodna banka nekoliko bolj zanima za potrebščine avstrijskih dežel, ter naj nikar svoje izključljive pozornosti ne obrača zgolj na Dunaj in Budim-Pešto. Odsihmal razvija se polemika vedno bolj „crescendo“. Uže pri obrtnem zakono-davstvu, v kojem se je Nj. veličanstvo posebno milostno izražalo, postaja protivje bolj ostro. Levičarji zaznamujejo sedanje prenapredbe in reforme na tem polji z zaničljivim izrazom: Tesnosrčne nazadnjaške naredbe, „Beengende retrograde Massnahmen“, ter postavljajo se skozi in skozi na stališče onih liberalno-kapitalističnih nauk, ka-

tere ste novodobna skušnja in teorija jednako razveljavili.

Vender je prva polovica razmerno še mirna, dostojna. Ali kar se tiče onega dela, v katerem levičarji spodbijajo terjatve, težeče po samoupravi in narodni enakopravnosti, zatrjujoč, da so oni tudi za časa svojega gospodarstva vedno se ozirali na utemeljene želje avstrijskih narodov, nadkri-ljuje v njem taka brezmerna ošabnost, taka ome-ienost nazorov, da morejo avstrijski narodi, izjavo opozicije prečitavši, le vsklikniti: Hvala Bogu, da smo se naposled vender le znebili tega nadležnega varuštva!

Danes tedaj se je pričela adresna debata v našem parlamentu. Kakor čujemo, trajala bode tri dni; v sredo govore potem generalna govornika in poročevalca. S tem se sklene generalna debata. Nadrobne ali specialne debate itak ne bode, ker ni misliti, da jo bode levica izvabila, če je uže enkrat propala s svojim načrtom. Govornikov se bode vpisalo toliko, da bode brzkone med njimi razsodilo žrebanje. S strani slovenskih poslancev oglasili se bodo prof. Šuklje, poslanec Hren, Vošnjak in kanonik Klun, vender ne pridejo vsi do besede, temveč tudi med njimi odloči žreb, kedo bode govoril.

Iz gospodske zbornice.

Na Dunaji, 15. oktobra.

Pri današnji seji vršila se je adresna debata. To je bila prava govorniška bitka, katere so se udeležili z obeh stranij najboljši govorniki s spret-nostjo izvežbanih parlamentarcev.

Prvi govoril je proti adresnemu načrtu ve-čine, kojega je izdelal Hübner, poslanec Unger.

Listek.

Snežne toplice.

Če kedo stvar nekoliko pretehtuje, poreče, da so snežne toplice nezmisel, kakor bi se na priliko videlo protislovno, ko bi hotel pripovedo-vati o mrzlem ognju. No, priprosti Slovenec vsaj rabi pojem „toplice“ za vse, kar Nemeč nazivlje „Badeort“, „Curort“; njemu je vse jedno, jeli so kopeli mrzle ali gorke, on pravi: grem v toplice! Francozu služi „ville d'eau“ vódno mesto, vóden kraj, in „le baigneur“ služi mu za „Curgast“, kar pa prav za prav pomeni „kopalec“. Take snežne toplice nahajajo se v Švici, „Davoška dolina“ (la vallée de Davos) nazvane. Uže pred več leti po-prijeli so se nemški, švicarski in angleški zdrav-niki misli, jetične napotiti, da prebijejo zimo na zelo visoki dolini v kantonu Grisonskem, v „Da-voški dolini“.

Bolne na plučih obsoditi, da prebijejo zimo v sredi snega, pri 15 stopinjah mraza — je, če uže družega ne, gotovo originalna ideja. Davoška

dolina postala je skoro poznata, in tudi francoski zdravniki pohiteli so kmalu za svojimi kolegi. Mestu da bi pošiljali bolnike v Nico, Cannes, Pau, Menton, Hyères, Bordighera, s kratka, na prisojna obrežja srednjezemskega morja, kjer je zrak na-polnjen s solnim vzpuhom in vrlo krepilen, po-slali so jih v sneg za šest mesecev dvetisoč me-trov visoko nad morjem, kjer obdajejo sneženi orjaki dolino, kjer sneg skozi šest ali več mesecev nepréstano leži in toplomer pade 20 stopinj pod ničlo.

Nekaj srečnih slučajev ozdravljenja, posebno pri bolnikih se v prvem stadiji, bilo je povod zdravnikom, svojim bolnikom nasvetovati v porabo „Davoško dolino“. Bila je v kratkem času oblju-dena; zidati so se pričela sovratišča, švicarske hiše so jele rasti iz tal in bolniki so prihajali tru-moma. V letu 1880. bilo jih je tri tisoč. Dolina dolga je dve uri in široka jeden kilometer, zava-rovana od vseh strani od visokih gôr. Dolino krasi malo jezerce, po travnikih, ki so posuti s švicar-skimi hišicami, pené se potoki. Na najvišjem vr-hunci je zdravilnica, pol ure od vasi v sredi do-line in naslonjena na najvišjo goro. Tu poleg je

videti dvorcev, vrelcev, vodnjakov, vodomotov, zelena drevesa, z jedno besedo, ves čar in kras obrežja srednjezemskega morja nakupičen je tu, 2000 metrov višine nad morjem.

Pred petnajstimi leti bil je kraj „Davos“ še nepoznan, skrit in zgubljen v gorovji ter tako ubožen, da je švicarska vlada morala nastaniti in plačevati zdravnika, da je stanoval tu gori in lečil uboge pastirje, ki so tedaj bili še jedini pre-bivalci. Davos danes ne potrebuje več pomoči švicarske vlade, kajti ima deset lastnih zdravnikov. Hôteli, ceste razsvetljene so s plinom; po leti prirejajo se v vrtih zdravilnice koncerti, po zimi pa se bolniki zabavajo z godbo in gledališkimi predstavami v dvorani zdravilnice.

Skozi šest mesecev v zimi pokrit je ves kraj s snegom, in sicer z ledenim snegom; kadar je vreme mirno in čisto, sprehajajo se bolniki pri čistem solnci. Solnce ima tedaj gorkoto 15 in tudi 20 stopinj, zaradi tega, ker se solčni žarki vpró v visoke goré, odsevajo in gorkoto pošiljajo v do-lino. Po noči pa zopet nastane 15 do 20 stopinj mraza. Bolniki sprehajajo se peš ali na sanéh, kadar se pa povrnejo v zdravilnico, tedaj se je uže vse

Govornik je dejal, da je jako čudno, da se povsodi poudarja izključivo nemško-nacionalni moment, izreka bojazen, da bi izvrstni dub, kateri je do zdaj v avstrijskih uradnikih in sodnikih vladal, ne izginil. On je preverjen, da bodo nazori njegove stranke prej ali slej zopet prišli do veljave.

Dr. Hasner je zopet zdihoval, da vlada ni dosegla pomirjenja narodov; ravnotežje, katero je liberalna stranka z volilnim zakonom napravila, se je motilo. Govornik izreka, da je on in njegova stranka zadovoljna samo z izrazi lojalnosti v adresni debati, nikakor pa ne s politično vsebino.

Grof Belcredi opozarja, da se v prestolnem govoru ni omenjal narodnostni tema, kajti prestol stoji nad tem preprirom. Govorec o narodnostnem vprašanju poudarja govornik, da je najprej mladini političnega življenja v Avstriji pripisovati, da se vsak notranji boj takoj označi kot boj za existenco monarhije. Država ima od tega le veliko škodo, če se jedna sama stranka kaže kot jedina podpora države, kajti potem se tovariš z drugim mišljenjem označi takoj kot državni sovražnik. Vlada more skušati odpraviti notranji prepri samo z onimi sredstvi, koja so jej na razpolaganje in tako je pravično postopanje vsem narodnostim nasproti. Nikdar pa ne sme imeti jedna dežela pred drugo, jedna narodnost pred drugo prednost. Govor o inferijornih pasmah je neresničen in žaljiv.

Vit. Schmerling omenja, da on in njegova stranka ne odrekajo drugim narodnostim pravic, a bojijo se, da se ne bi prestopile meje, kar bi škodovalo državi. On se ne boji narodnostnega vprašanja, a pod njim skrivajo se osebno federalni nameni, in te da mora centralist pobijati.

Ministerski predsednik grof Taaffe opozarja nasproti predbacivanjem levčarskih govornikov na one besede prestolnega govora, kjer se vladi izroča naloga, da varuje jednotnost in moč države. Tega načela se je do zdaj vlada vedno držala in tako bode delala tudi v bodoče; njej bode vodilna zvezda blagor in zadovoljnost narodov. Nemškemu jeziku se ne more po postavnem potu dati prednost, to doseže pač po lastni moči, ker je svetovni jezik. Odvzeti bi morali vprašanju o nemškem državnem jeziku narodni značaj.

Grof Leon Thun omenja, da je njegov patriotizem v prvi vrsti za vkupno državo ter je proti vsakemu separatizmu. Govornik meni, da so vse stranke, izimši ekstremne nacionalce, jedine, da mora nemški jezik imeti prednost.

Na to se je prešlo v specialno debato, v kateri je zopet govoril dr. Unger ter polemizoval proti grofu Belcrediju in ministerskemu predsedniku; odgovarjala sta mu knez Czartorisky in knez Karl Schwarzenberg.

pripravilo za njih zložnost. V zdravilnici so razen igralnih, bralnih in gledaliških dvoran, tudi še sobe, ki se oddajajo bolnikom v najem. Vsa zdravilnica greje se z vodno soparo; povsod, po sobah, dvoranah, stopnicah, napeljane so cevi, po katerih kroži sopara. V vsaki sobi je še posebna peč, ki je napolnjena z vodo, katero greje sopara, ki kroži skozi.

Na ta način je v zdravilnici noč in dan stalna toplota deset stopinj.

Vse sobe imajo dvojna okna; iz sob v prvem nadstropju, proti jugu, se ima pogled na dve terasi, od katerih jedna je obdana s steklenimi šipami s premakljivimi okni, druga pa je po polnem prosta.

V bližini zdravilnice je obsirna mlekarica, kjer bolniki lahko sami hodijo mlest in uživati mleko, ako se jim zljubi.

S čim se pa vender zdravijo bolniki na Davoški dolini?

Sprva dibajo lehak in povsem ščiščen zrak. Tu ni nikoli vetra, in ravno tako pri tej visočini ne pogubonosnih miazmov, ne megle, kar je bolnim na plučih posebno škodljivo. Bolniki pusté se kolikor možno dolgo na soluci; telesno delovanje

O uterjavanji trgovskih terjatev pri srbskih sodiščih.

„Austria“, zbirka zakonodavstva in statistike v obrti, trgovini in plovstvu, priobčuje v snopiču z dné 25. septembra 1885 jako znamenit članek gosp. dr. pl. Stephanija, c. kr. konzula v Belemgradu, ki je vreden, da ga dobro proumijo vsi avstro-ogerski trgovci. Te novine bi ne utegnile biti mnogo poznane našim slovenskim trgovcem, ker pa je članek prevažen posebno onim, ki trgujejo v Srbijo, podajamo ga tu sovršnega našim trgovcem, gorko priporočevaje ga v proučenje. Dr. pl. Stephani pravi o izterjevanji trgovskih terjatev pri srbskih sodiščih naslednje:

Naši trgovci se često pritožujejo, da ima avstro-ogerska trgovina v srbski kraljevini težavnosti, ki ovirajo obveljavanje pravice v srbskih sodiščih. Take tožbe se sploh čujejo. Ako pa reč natančneje raziskujemo, se navadno pokaže, da so bili srbski trgovci poznani kot slabi ali kot zvičajniki, in kot taki nekreditivni. Po sklepu pogodbe s Srbijo za varstvo prava z dné 6. maja 1881 avstro-ogerski trgovci v uterjavanji pravice trgovskih in menjčnih terjatev po natančni poizvedbi nimajo družih bistvenih težavnosti, nego take, ki izvirajo iz inozemcem večidel še neznanih posebnosti srbskega prava in iz kaj obsirne in drage sodne ravnave. Prav jednake težavnosti so pa tudi v prometu z družimi mnogo naprednjimi deželami, in, za primer, mora uže za precej veliko svoto iti, da se avstro-ogerski trgovec odloči, pravdati se po angleških sodiščih. Težavnosti, v katere avstro-ogerski trgovci v Srbiji tolikrat pridejo, ne izhajajo tedaj iz pravne negotovosti v deželi, nego največ iz tega, da avstro-ogerski trgovci strežejo le malo dobrim in po največ najslabšim naročnikom ter se prav poučijo o njih še le potem, ko je uže prepozno. To pa je v zvezi s slabo uredbo naše vnanje trgovine in z nedostatnostjo agentstva. Tvrde, ki so zašle v težavnosti in potrebujejo pravne pomoči, obračajo se potem često do poročništva prosé nesodnega posredovanja, deloma ker imajo krivo pomisel o oblasti poročništva, deloma ker ne poznajo nobenega zanesljivega odvetnika, nekaj pa tudi, ker želijo prihraniti si sodne in odvetniške stroške.

Iz raznih uzrokov poročništvo ne more v vseh naprošenih slučajih posredovati; pa če tudi posreduje, se sploh nič ne doseže, kajti dolžniki, ki niso skoro nikdar vrste poštenih, verotrdnih trgovcev, prav dobro vedó, da poročništva nimajo nikakeršne izvršilne oblasti, in če tudi od konzulskega pandura poziv vzprejmó, ne pridejo k obravnavi. Poslednjič stranki vender ne preostaja družega nego pravdati se; toda med tem je minolo mnogo časa, dolžnik je bil opominjan, in če se ga more potem

se pa z vodnimi vajami in sprehodi dokaj pomnožuje.

Stanovanja njihova imajo vedno stalno toploto; zavživajo le prav krepilne stvari: skorjo od kine, čvrsta vina; živé mirno in složno oddaljeni od sveta, od vsega hrupa, razen kar ga napravijo sami. Dalje porablajo se splošne polivalne kopeli, šest stopinj gorke. Vsled tega postane koža gibčna in dobro deluje, skozi luknjice prodirajo solčni žarki brez ovire ter poživljajo kri.

Pri tem kopanju se bolnik zapré v malo okroglo celico; pritisne se na pero in v trenutku je bolnik ves v vodi, od vseh stranij lije nanj, od zgoraj, spodaj, od leve in desne. Ko je kopanje končano, pograbiyo strežniki bolnika, ga dobro odrgnejo in osušé.

In kaj je posledica tega zdravljenja? Ta stvar ni še do dobrega dognana. Gotovo je, da ima Davos izredne prednosti, zdrav zrak, podnebje ugodno in ščiščeno, z jedno besedo, vse, kar ugaja na plučih bolnim. Se vé da je pa z druge strani ostri mraz, zračni pritisk in še kaj družega škodljivo nekaterim plučnim boleznim, posebno tamkaj, kjer nastopi krvavljenje. Sicer pa tudi tukaj najjasneje govore številke.

še izslediti, so vender vsi boljši zastavni predmeti uže pospravljani.

Ti vzroki silijo poročništvo v Belemgradu, da odsvetuje avstro-ogerskim trgovcem prositi ga navidezno tako cenega in ugodnega konzulskega posredovanja. Iz tega pa tudi postoji potreba, da se strankam pomore najti odvetnika ter jih obvarovati nedostojnih taks in troškov. C. kr. poročnik v Belemgradu, dr. pl. Stephani, priobčuje tedaj v to svrho v sledečem vrsto določeb in nasvetov, ki so važni pravice iskajočim pri srbskih sodiščih in priporoča tudi odvetnika, s katerim je za njegove zasluzke in zajme pogodil cenovnik, ki je mnogo nižji od v Srbiji običajno odmerjenih.

Prošnje za imenovanje srbskih odvetnikov na c. kr. poročništvo v Belemgradu se tako množijo, da sem primoran, vsem pojedinim prašanjem s sledečim razglasom odgovoriti. Mem tega zaprosuje se c. kr. poročništvo po avstro-ogerskih obrtnikih in trgovcih malo ne vsak dan, naj bi opominjalo zamudne dolžnike, skušalo pogoditi se nesodno, poskalo baje zatajenega premoženja in drugih več. Ker c. kr. poročništvo terjatev, ki naj bi jih izterjalo, ne more prej presojati, so-li odmerne in pravične, prigodilo se je, žal, da so se take terjatve, v katerih je poročništvo v resnici posredovalo, pozneje skazale celó kot neopravičene ali pa le deloma pravoveljavne. Često se tudi primeri, da dolžniki, posebno če niso avstro-ogerski državljani, uže konzulskemu pozivu ne slušajo. Moram torej, sicer brezplačno, pa tudi po največ celó brezvspešno posredovanje c. kr. poročništva odsvetovati, in se navadno bolj gotovo in bolj naglo doseže svoj namen, ako se koj obrne do kacega odvetnika, ki je tudi od kr. oblasti pripoznani zastopnik strank uže po poklicu.

Dajem tedaj udeležencem na védo, da je bil belgradski odvetnik gosp. Mihael K. Georgévič (naslov: Belgrad, Obeličev Věnac) s pismom z dne 22. februarija 1884, št. 384, pravnim zastopnikom c. kr. avstro-ogerskega poročništva poverjen in kot tak po c. kr. ministerstvu cesarske hiše in vnanjih zadev dne 8. marcija 1884, št. 5060/10, potrjen.

Dopisi in dr. naj se neposredno njemu pošiljajo, ne po c. kr. poročništvu. Vender pa omenjeni odvetnik po tukaj kakor v družih deželah veljavnih postavah ni dolžan, da bi vzprejemal zastopništva brez zajmov. Prošnji za opravljanje pravnih zadev naj se torej pridevajo zajmi najmanje v sledečih svotah:

a) Ako se zahteva le ustmeni ali pismeni opomin v Belemgradu bivajočega dolžnika (brez sodnega posredovanja) in sporočilo o vspehu, o terjatvah do 100 gld. — 3 gld., o terjatvah do 500 gld. — 4 gld., o terjatvah čez 500 gld. — 5 gld.

b) Ako se naroča skrajšani (sekvestracijski) postopek na podlagi menjice ali kake druge polnodokazivne listine, o terjatvah do 100 gld. — 5 gld.,

Iz statističnega poročila od leta 1883 posnemljemo to-lé:

Od 75 na plučih bolnih, ki so povprečno prebili skozi 5 mesecev v Davosu, ozdravelo jih je začasno 18, 28 se jih je zboljšalo, pri 14 je bil vspeh dvojljiv, in pri 15 se je stanje shujšalo.

No, če pa gremo še dalje in korenito stvar pregledamo, pokaže se nam, da je od 18, katerim se je zdravje začasno zboljšalo, 8 jih zopet zbolelo, 3 so izginili in se ne vé, kam so prešli, šest jih je po polnem ozdravelo in 18ti, ki je uže tako bil na konci, je umrl. Kakor razvidno, se jih je pri tem lečenju na neizmerni visočini od vseh 75 le 6 po polnem ozdravilo. No opomniti je pa treba, da vsi tisti, ki so umrli na „Davoški dolini“, bili bi ravno tako gotovo ali morda še prej umrli v Nici ali kje drugje, kajti bili so neozdravljivi.

Dasi ta način zdravljenja ni še povsem prodril in zdravniki svoje bolnike še vedno razpošiljajo v kraje, kjer je 20 stopinj gorkote, nego semkaj, kjer je ravno toliko mraza, ima vender tudi ta vrsta zdravljenja toliko zase, da so se ga v novejšem času zdravniki zeló poprijeli.

o terjatvah do 500 gld. — 8 gld., o terjatvah čez 500 gld. — 10 gld. in potrebno svoto za sodne pristojbine (glej spodaj).

c) Ako se naroča vpeljava rednega postopka, o terjatvah do 100 gld. — 10 gld., o terjatvah do 500 gld. — 20 gld., o terjatvah čez 500 gld. — 30 gld., in potrebno svoto za sodne pristojbine (glej spodej).

Biljegovina in pristojbine. Vse menjice, dolžna pisma itd., dasi tudi so bile uže v Avstro-Ogerski kolekovane, morajo se kolekovati po srbski za vsacih 100 dinarov (blizu 40 gld.) 10 para (blizu 4 kr.). Za vsaki uradni prevod v srbsčino, za vsako uradno poverjenje od strank priloženih prevodov in za vsako med sodnim ravnanjem storjeno popravo strankinega prevoda je plačati pristojbine za prvih 100 be. ed 10 dinarov (blizu 4 gld.) in za vsacih daljnih 100 besed 5 dinarov (blizu 2 gld.).

V trgovskih pravnih zadevah avstro-ogerskih državljanov se navadno po največ rabijo te-le pristojbine:

A. V sekvestracijskem postopku je plačati za postopek in odpravek odloka od vsacih 100 dinarov (blizu 40 gld.) terjatve po 35 para (blizu 15 kr.).

B. V rednem postopku pri sodiščih prve stopinje je plačati v vsaki pravdi za vse spise z razsodbo prve stopinje vred:

a) Stalno pristojbino po vrednosti pravednega predmeta, in sicer: 1.) do 400 dinarov (blizu 160 gold.) 10 dinarov (blizu 4 gld.), 2.) od 400 do 1000 dinarov (blizu 160 do 400 gld.) 20 dinarov (blizu 8 gld.), 3.) čez 1000 dinarov (blizu 400 gld.) 30 dinarov (blizu 12 gld.)

b) Odstotno pristojbino, in to 3% vrednosti pravednega predmeta, v katero vrednost se 6% obresti z odloga za celo leto vštetajo.

(Konec prihodnjic.)

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Včeraj imeli sta obe zbornici **državnega zbora** sejo. V gospodski zbornici vršile so se volitve v delegacije, in kot članovi delegacije bili so izvoljeni: Anton vitez Beck, baron Besecny, baron Ceschi, knez Czartoryski, Nik. Dumba, grof Falkenhayn, Gögl, grof Harrach, opat Hauswirth, grof Herberstein, grof Huyn, opat Carl, pl. Latour, prijor knez Lichnowski, vitez Miklošič, grof Montecuculi, Moser, knez Sangusko, baron Walterskirchen in knez Windischgraetz. V poslanski zbornici odgovoril je trgovski minister na interpelacijo poslanca Luegerja zaradi dunajskega tramvaja ter je odločno odbijal predbacivanja, da se avtonomiji Dunaja škoduje ter poudarjal, da so oblastva dolžna skrbeti za blagor prebivalstva.

Tuje dežele.

Francoski listi konservativnih republikancev in nekdanjega levega središča se odločno branijo in ukloniti se zapovedani disciplini ter glasovati pri ožjih volitvah za nasvetovane kandidate. — Minister za notranje zadeve izdal je prefektom ukaz, da strogo postopajo proti volilnim manévrom monarhistov, kateri pretijo nižjim uradnikom, da bodo odstavljeni, če ne volijo njihovega kandidata, češ, to storili bodemo lahko, saj bodo imeli monarhisti večino v zbornici.

Razburjenost v **Španiji** proti najnovejši nemški noti se uže polega, ker so španski državniki uverjeni, da bode knez Bismarck spretno porabil paževo posredovanje, da se Karolinsko vprašanje reši v zadovoljnost kastilske ponosnosti.

Predvčeranjim govoril je **angleški** minister-ski predsednik pri shodu konservativcev ter izjavil, da vlada želi mir; najboljšo sredstvo pa je po njegovem mnenju za ohranitev miru previdno in zmerno postopanje, omahujoča politika se mora izključiti; vsakemu prepiru se treba izogniti, če niso v nevarnosti interesi države.

Vzhodno-rumelijsko vprašanje obrnilo se bode še danes v drug tir, če se obistini poročilo, katero pravi, da danes prestopi srbska voj-

ska srbske meje ter se obrne proti Bolgarom. „Budap. Corr.“ objavlja tudi poročilo iz Belgrada, da se je srbska vlada odločila, da sama zopet skuša uvesti na Balkanskem poluotoku ravnotežje, katero je nasilno združenje vzhodne Rumelije z Bolgarijo tako hudo kršilo; ona se je odločila, storiti ta korak še prej, predno so znani končni ukrepi poslaniške konference v Carigradu. Srbski vladni krogi obetajo svojemu orožju zmago, in to tem bolj, ker bode ob jednom od juga gori proti Bolgarom pritisnila turška vojska.

Razmere med **Črno Goro** in **Turčijo** postale so zopet napete. Uravnava mej Črno Goro in Turčijo, katera bi se bila morala uže zdavno dovršiti, je še danes skoro tam, kjer je bila začetkom. Med črnogorskimi in turškimi komisarji nastali so nedorazumi in vse uravnavanje je zopet prenehalo. Knez Nikola izrazil se je pred kratkim svojim mohamedanskim poslanikom nasproti, da ne more nič zaupati njihovi zvestobi, ker sultan ni izpolnil obljub.

Turčija neprestano nadaljuje oboroževanje. V Carigradu izhajajoč oficijozen list „Turquie“ se celó hvali, da je Turčija nabrala uže toliko vojakov in ukrenila vse potrebne naredbe, da se more vsako trenotje postaviti nasproti Macedoniji ali Bolgarom.

Razne vesti.

(Golobi in sove raznašateljci časopisov) Augusta meseca letošnjega leta zdravil se je v nekem českom kopališči urednik nekega v Bratislavi izhajajočega časopisa. Necega večera stopi ta v gostilniško sobo in jame začudenim gostom pripovedovati, da je upeljal velikansko napravo pri svojem časopisu, kateri je sedaj najbolj razširjen list sveta. Namesto da bi namreč naročnikom list pošiljal po pošti, poslučuje se rajši galobov, kateri mnogo hitreje prinašajo časopis vsakemu posameznemu naročniku. Ker pa je nedeljska številka vselej mnogo težja zaradi premnogih prilog, raznašajo nedeljski list sove, namesto golobov, ker se je bati, da bi le-ti omagali pod toliko težo. Gostje in oštr poslušali so stermeč to razkladanje, a zazdelo se jim je takoj, da v glavi urednikovi ni vse prav. Naznanilo se je to tedaj upravnistvu dotičnega časopisa in to poslalo je kmalu zdravnika, ki je urednika po kratkem opazovanji spoznal za blaznega in ga je odvedel seboj v Berlin in od tu v neko blaznico.

(Poroka v vodi.) „Pall Mall Gazette“ pripoveduje sledečo dogodnico: Pred nekolikimi dnevi dobilo je mnogo ljudij pisma brez podpisa s povabilom, da naj pridejo na določeni dan točno ob 2 uri popoldne na westminsterski most, ob tej uri namreč videti bode ondi zeló nenavaden in zanimljiv prizor, vršila se bode v reki Temsi poroka. Ta pisma in vabila niso bila brezvspešna, kajti zbrali se niso samo povabljeni, ampak tudi drugi, ki so po povabljenih bili zvedeli o tej stvari. Ob dveh popoldne ni bil le most prenapolnjen, ampak tudi vsi bregovi ob reki natlačeni radovednih gledalcev. Najedenkrat prikaže se lepo okrašen čolnič in na dano znamenje skoči v vodo najprej mlad, črno oblečen gospod, za njim kot nevesta oblečena mlada dama, dve nevestini družici, dve priči in duhovnik. Bili so vsi v vodi, samo pleča in glava molela so ven. Duhovnik bil je s ceremonijo kmalu pri kraji, a pomen cele komedije pokazal se je še le sedaj. Črno oblečeni gospod namreč, ki je predstavljal ženina, začne z močnim glasom zbranemu občinstvu razlagati, kako je to, da se nobeden v vodi stoječih ni potopil. Pod gornjo obleko, tako je naglašal, oblečeni da so vsi v tančico, ki je napojena s tako tekočino, da je nemogoče potopiti se. Povedal je se ve da tudi, kje je tako tančico dobiti. Cela poroka v vodi ni bila tedaj nič drugega, nego zeló originalna — reklama.

Domače stvari.

(Vojaštvo.) Poveljnik kranjskega brambovskega strelskega batalijona Rudolfovo štev. 24, gospod polkovnik Albin Schwara, umirovljen je na lastno prošnjo in o tej priliki izrazil se mu je najvišja zadovoljnost v priznanju njegovega mnogoletnega, ob miru in v vojski vspešnega poslovanja

— (Stalno državno komisijo za uničevanje trtne uši) namerava ustanoviti vis. kmetijsko ministerstvo. Statut te komisije, v kateri bodo zbrani odlični izvedenci na polji vinoreje in drugi strokovnjaki, je na podlagi dotičnega sklepa državnega zbora uže sestavljen, in prične ta komisija morda še letos svoje delovanje.

— (Južna železnica) Od 21. t. m. na dalje imel bode železniški brzovlak Dunaj-Trst na vsej progi s seboj tudi vozovo tretjega razreda.

— („Matica Slovenska“) ima LXX. odborovo skupščino v soboto 24. oktobra 1885. leta ob 5. uri popoldne v Matičini hiši na Kongresnem trgu številka 7. Dnevni red: 1.) Potrjenje zapisnika o LXIX. odborovi seji; 2.) naznanila prvosedstva; 3.) poročilo tajnikovo; 4.) razgovor o kujigah za prihodnje leto; 5.) posameznosti.

— (V prospah domače obrtnije.) Deželni odbor kranjski oddal je dve za posebno šole na tehnološkem obrtniškem muzeji na Dunaji razpisani ustanovi g. Funteku, učitelju v Šent Vidu pri Zatičini, in g. Cepudru, učitelju v Litiji. Ustanovo za mizararska dela dobil je g. Cigoj v Ljubljani. Zaradi ostalih treh ustanov vrše se še dogovori — Gg. učitelja se bosta na Dunaji menda učila vrboreje in pletenja košev ter potem doma druge ljudi v tem poučevala. Od še ne oddanih 3 ustanov ste bili 2 za strugarstvo in ena še za mizarstvo.

— (Konjsko meso.) Čuje se, da namerava nek tukajšnji mesar odpreti klavnico, kjer bode razpečaval konjsko meso. Uložil je baje uže dotično prošnjo pri mestnem magistratu, a ker ni dokazal sposobnosti za ta obrt, se mu je prošnja vrnila. Prošilec pa menda vender še vloži prošnjo ter dokaže s spričevali sposobnost, na kar se mu klanje konj dovoli.

— (S Krke) se poroča: Kmetovalci začeli so pridelke skup spravljati, letina bo bolj srednja. Prav lepo nam je kazalo z začetka jaro žito, a suša nam je precej vzela. Kacih šest tednov nismo imeli nič dežja, ravno v meseci juliju in avgustu, tedaj ravno takrat, ko bi imela kruzna stroke delati. Tudi ajda je silno majhna ostala, da si je še precej polna. Sedaj pa imamo bolj deževno vreme in — uže drugič povodenj. Oktober mesec nam je precej pokazal na zimo. Uže v petek 2. oktobra smo videli sneg po sosednjih hribih. To pač opomina kmetovalce, naj hité s svojimi pridelki pod streho.

— (Petrolej se unel.) Iz Ljubnega se nam piše z dne 13. oktobra: Danes o polu šestih zjutraj unel se je v kleti Terezije Globočnik sod, v katerem je bilo kakih 100 litrov petroleja. Ogenj udušili so s tem, da so vrata in okna zakidali z gnojem. Kako je ogenj nastal, se še ne ve za gotovo.

— (Povodnji.) Iz Koroške se poroča o zopetnih povodnjih. Drava in Zila sta izstopili ter povzročili mnogo škode; podrlo se je več mostov in drugih stavb ob vodi, železniški promet je na mnogih krajih pretrgan.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Dunaj, 17. oktobra. V adresni debati je govoril Rieger izborni in Šuklje, živahno odobran od desnice.

Dunaj, 17. oktobra. (Iz poslanske zbornice.) Ministerski predsednik odgovarjal je na Grocholskijevo interpelacijo o iztiravanjih iz Prusije. Na vprašanje odgovorila je pruska vlada, da so iztiravanja zgolj notranja zadeva, da je to naredba, koja zahtevajo razne verske in narodnostne razmere. Ob tem stališči se more vlada omejiti na to, da se bode v primernih slučajih potegnila za podanike, pri tem pa jo bode pruska vlada blagovoljno podpirala. Vlada bode pomožne odbore za v Galicijo prihajajoče iztirance po moči pospeševala. — Adresna debata se je pričela; 31 govornikov oglasilo se je proti in 29 govornikov za adresni načrt večine.

Niš, 17. oktobra. Vést nekaterih listov o pričeti akciji je po polnem izmišljena.

Carigrad, 16. oktobra. Bramboveci v Mali Aziji se naglo sklicujejo. Narod je pripravljen primesti velike žrtve.

Telegrafično borzno poročilo
z dne 17. oktobra.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	gld.	80.95
» » » srebri		81.45
Zlata renta		108.40
5% avstr. renta		98.10
Delnice narodne banke		856.—
Kreditne delnice		278.40
London 10 lir sterling		125.50
20 frankovec		9.96 ⁵
Cekini c. kr.		5.93
100 drž. mark		61.70

Umrli so:

Dne 16. oktobra. Fran Velepč, postreščekov sin, 10 mes., Poljanska cesta št. 18, možganska vodenica

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nobo	Mokrina v mm
16. oktbr.	7. zjutraj	742.52	11.2	bzv.	dež	7.2
	2. pop.	742.94	16.8	szpd. sl.	pr. js.	
	9. zvečer	742.42	14.0	bzv.	obl.	dež

Dr. Fran Zupanc

ordinira vsak dan: dopoldne od 9. do 10., popoldne od 2. do 3. ure specijelno za boleznj na očeh.

Veliki trg št. 20, I. (v prejšnji Fortunovi hiši).

(154) 5-5

Umetne

zobe in zobovja

vdevlje po najnovejšem **amerikanskem** načinu brez vsakih bolečin ter izvršuje **plombovanja** in vse **zobne operacije** (39) 56

zobozdravnik A. Paichel,
poleg Hradskega mostu, I. nadstropje.

Carsko, mareno in bock-pivo

iz pivovara bratov **Kosler**
priporoča

v zabojih po 25 in 50 steklenic

A. Mayerjeva

trgovina piva v steklenicah
v Ljubljani. (118) 14

V založništvu našem izšla je na svetlo knjiga:

Saljivi Slovenec.

Zbirka najboljših kratkočasnic iz vseh stanov.

Nabral

Anton Brezovnik
učitelj.

12 pol v 8°. Mehko vezana stane 60 kr.,
franko po pošti 65 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg
knjigotržnica v Ljubljani.

V Ameriko

pride najceneje, kdor se obrne na
Anolda Reifa, Dunaj, I., Pestalozzigasse I.,
najstarejša trdnika te vrste.

Natančneje izpovedbe in prospekti
zastonj. (22) 50-33

Odgovorni urednik J. Naglič.

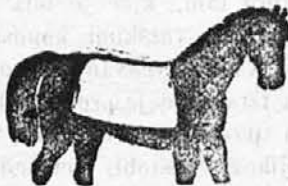
Najfinejši bohinjki sir

prav po ceni priporoča
J. R. Paulin v Ljubljani,
specerjska trgovina Pred škofijo št. 1.

Resnica najdelj obstoji!

Vso zalogo neke znamenite tovarne za koce in konjske odeje prevzel sem le za polovico navadne cene, ter prodajam torej, dokler zadostuje zaloga,

le po 1 gld. 75 kr.
velikansko velike, debele, široke, nepokončljive **konjske odeje.**

Te odeje so 190 cm. dolge in 130 cm. široke, imajo pisane obročke, so debele ko deska in torej istinito nepokončljive.

Te odeje so dvojne kakovosti, in velja prva vrsta kakovosti, naj-fineja, 1 gld. 95 kr., druga

vrsta kakovosti 1 gld. 75 kr.

Razpošilja se proti gotovini ali pa povzetji. — Vsak dan se razpošiljavajo te odeje v vse končine sveta in so povsodi priljubljene, ker iste tudi mogó rabiti za posteljne odeje in so preje več nego dvakrat toliko veljale. (133) 6-6

Dalje je tudi v zalogi:
500 tucatov rumeno-kosmičastih fijakarskih odev z šestimi raznobojnimi progami in obkrajki, kompletni, veliki, zeló fini, po 2 gld. 60 kr. Fijakarjem jako priporočati. Pri meni se tudi dobivajo:

Svilene posteljne odeje
iz najfineje bouret-svile, v najkrasnejših bojah: rudeče, plavo-žolte, zelene, pomarančaste, pisane, po polnem dolge in široke za največjo postelj, po 3 gld. 75 kr., par samo 7 gld.; — na stotine zahvalnih izjav in zopetnih naročil od merodajnih oseb razpóloženih je v moji pisarni v dobrohotni pregled, ter si usojam nekatere tu objaviti:

Bachmaning, pošta Lambach, dné 15. junija 1885.
Gospodu J. H. Rabinowiczu na Dunaji.

Ker ste me Vaši dve prejšnji pošiljati po polnem zadovoljili, prosim tedaj, da mi še 20 konjskih odev. in sicer 8 odev I. kakovosti in 12 odev II. kakovosti, vposlati blagovolite, a vender prosim na to paziti, da boste imeli po dve in dve odeje jednake obkrajke.

S spoštovanjem **Fran Kiener**, krémar.
št. 2480.

Gosp. J. H. Rabinowiczu na Dunaji.
S tem naročam 150 komadov konjskih odev, 190 cm. dolgih, 130 cm. kratkih, kakor so bile prejšnje, po 1 gld. 75 kr. proti gotovi plači, ter se prosim za obratno pošiljatev.
Občinsko predstojništvo St. Pölten dné 6. avgusta 1885.
Za župana: **Občinski odbor.**

Opava, 17. junija 1885.
Gosp. J. H. Rabinowiczu na Dunaji.

Imajoči nam vposlano vzorno konjsko odejo, Vas prosimo, da nam natanko po isti kakovosti promptno vposljete 60 odev, ter podpisujemo pričakujé fakturo Opavska delniška družba za sladorno rafinerijo.
J. pl. Jutrzenka.

Gosp. J. H. Rabinowiczu na Dunaji.
Vašo cenjeno pošiljatev prejel, ter naročam s tem še 30 odev za konje iste vrste kot preje z rudečimi, žoltimi in plavimi obročki. Cena odejam je v prilogi.
pr. Lovasz-Patonsko graščinsko opraviljstvo:
L. Petona, Ogersko, 8. aprila 1885. **Petying J.**

Svarilo! Ker sem prevzel teh odev samoprodajo, nihée drug ne more konjskih odev v tej velikosti in kakovosti prodajati tako dober kup, in se torej svari pred ponarejenimi sleparskimi oznanili.

Naslov:
Webwaren-Manufactur: J. H. Rabinowicz
Wien, III., Hintere Zollamtsstrasse 9.

Blago za in obleke

le iz trajne ovčje volne, za moža srednje velikosti
3-10 metrov { za gld. 4,96 iz dobre ovčje volne;
za » » 8,— » boljše » »
jedno obleko { » » 10,— » fine » »
» » 12,40 » jako fine » »

Peruvijen iz najfineje ovčje volne v najmoderni-ših bojah, najnoveje za **gospejne sukneno obleke**, meter po gld. 2,20 in gld. 2,40.

Crni kožuhasti Palmerston-tricot, čista ovčja volna za **gospejne zimske plašče**, meter po 4 gld., loden za **gospejne plašče zoper dež in oblačila.**

Popotne ogrinjače, komad po gld. 4, 5, 8 in do gld. 12,— Najfineje obleke, hlače, prevlekače ali svrhne suknje, blago za suknje in dežne plašče, tifl, loden, komis, predenino, cheviot, tricot, ogrinjače za dame in biljardne preproge, peruvijen, toskin priporoča

Ustanovljeno **Jan. Stikarofsky** — 1866 —
fabriška zaloga v Brnu.

Vzorki franco. Vzorki (ogledniki) razpošiljavajo se gg. krojaškim mojstrom **nefrankovano.**

Pošiljatev proti povzetji čez 10 gld. franco.

V zalogi imam sukna vedno za več nego 150000 gld. av. v. in umeje se, da mi pri veliki svetovni trgovini ostane mnogo suknenih **ostankov**, dolžih od 1 do 5 metrov, in sem torej primoran, take ostanke po **jako nizkih fabriških cenah** razpečavati. Vsak pametno misleč človek mora sprevideti, da od tako malih ostankov **ni možno** razpošiljati **vzorkov** na ogled, ker bi marveč vsled nekoliko stotin naročenih teh vzorkov ne ostali v kratkem nijedni vzorki a je torej skozi in skozi **sleparija**, ako firme sukne-nega blaga inserirajo sukne ostanke; v tacih slučajih so vzorki odrezani od celih kosov a ne od ostankov, torej je namen takega postopanja očividni. (125) 24-13

Ostanki, ki ne ugajajo, se zamenjavajo ali pak se pošlje nazaj denar.

Dopisi vsprejemljó se v nemškem, ogerskem, českem, poljskem, laškem in francoskem jeziku.

Za prihodnje leto 1886.

V zalogi

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani

je izšla:

Slovenska

Pratika

za navadno leto 1886.

Cena eni Pratici 13 kr. — Razpečevalcem dajemo našo Pratico jako cenejšé.

Samo ta mesec še

Budimpeštanske razstavine srečke po 1 gld.

11 srečk 10 gld.

Glavni dobitek v gotovini

100.000 gld.

(159) 2

Dalje 20.000 gld. 10.000 gld. 5000 gld. a. v. itd. 4000 dobitkov

Upravništvo razstavine loterije v Budimpešti, **Andrássy-jeva ulica 43.**

Tiskata in zalógata **Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.**